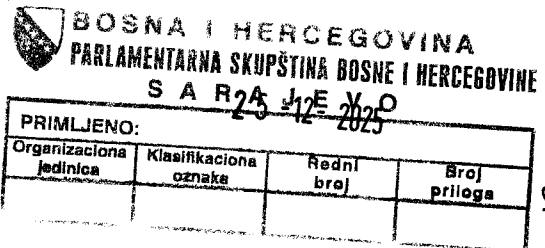

Број: 01,02,03,04/3-05-2-1783/25

Сарајево, 17. 12. 2025.

ИЗВЈЕШТАЈ

са 23. јесењег засједања Парламентарне скупштине ОЕБС-а Истанбул, Република Турска, 17-19. новембра 2025.

Албин Муслић, први замјеник предсједавајућег Делегације Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у Парламентарној скупштини Организације за европску безбједност и сарадњу (ПСОЕБС) и посланик у Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ, учествовао је на 23. јесењем засједању ПСОЕБС-а, одржаном 17–19. новембра 2025. у Истанбулу, Република Турска.

Овогодишње засједање окупило је око 200 парламентарца из 53 земље уз Парламентарну конференцију о ревитализацији мултилатерализма кроз дијалог и сарадњу, којом је обиљежено 50 година Завршног акта из Хелсинкија као централни догађај засједања. Делегација Парламентарне скупштине БиХ је, осим на засједању и Конференцији, учествовала и на сједници Сталног одбора.

Први дан почео је сједницом Сталног одбора на којој су разматрани извјештаји предсједника ПСОЕБС-а Переа Хуана Понса, шефа финансија Јохана Бусера и генералног секретара Роберта Монтеле те се Одбор у извјештајима осврнуо на претходне међународне проматрачке мисије изборних процеса и скорашње догађаје те пословнички обавезне састанке у предстојећем периоду.

У свом извјештају предсједник Понс се дотакао значајнијих активности од преузимања мандата и изложио план свог предсједавања. Потцртао је важност питања Украјине и да оно остаје главна тема унутар Парламентарне скупштине Организације, а што се огледа и у придруживању Међународној коалицији за повратак украјинске дјеце, како би се окончале незаконите отмице и депортације украјинске дјеце те им се омогућио повратак кући. Посебно је истакао недавну теренску посјету водства ПСОЕБС-а Босни и Херцеговини, оцијенивши је као веома информативну и приликом које је још једном указано на важност непосредне сарадње, али и преузимање одговорности за напредак од стране унутрашњих политичких фактора те најавио и подржао међународну проматрачку мисију Организације на Општим изборима 2026. у Босни и Херцеговини.

Парламентарну конференцију су поздравним говорима, осим председника Понса, отворили предсједавајући турске делегације у ПСОЕБС-у Селами Алтинок, генерални секретар ОЕБС-а Феридун Синирлоглу и председник Велике народне скупштине Турске Нуман Куртулмуш.

Говорници су посебно позвали на што хитније и коначно окончање ратног израелско-палестинског сукоба уз јасно уважавање таквих позива и других међународних фактора, а у сврху заштите невиних цивила. Понс и Синирлоглу су подсјетили на важност међународне организације као што је управо Организација за европску безбједност и сарадњу, њену инклузивност и искуство кроз које сигурно може још једном показати како су дијалог и сарадња неопходни управо у најтежим временима, а који су прилика те обавеза за храбро и одговорно дјеловање. Наглашено је такође да сви преговори који се тичу мира у Украјини морају укључивати „службени Кијев“ те је указано на позитивне безбједносне искоракe у виду нормализације односа Јерменије и Азербајџана.

Под модерирањем почасне председнице и посебне представнице за медијацију и посматрање избора Пије Кауме одржана је прва сесија конференције у погледу јачања дијалога, медијације и повјерења у ери несигурности. Уводна излагања су имали: виши савјетник председника Републике Турске Чагри Ерхан, председница Европског института за мир Хелга Марија Шмид и извршни директор Центра за хуманитарни дијалог Давид Харланд. У оквиру поменуте сесије посебно су се учесници дотакли турских иницијатива, Медијације за мир те оне за житарице Црног мора, дипломатских напора у Сомалији, на Блиском истоку и подручју Балкана, укључујући подстицање трилатералне сарадње између Босне и Херцеговине, Републике Хрватске и Републике Србије. Такође, поново је истакнута важност мултилатералних организација, очувања повјерења и могућности изналажења договора у јеку сукоба широм свијета у, како је окарактерисано, ери дипломатије новог времена.

Други и завршни дан конференције отворен је сесијом о теми глобалне трговине засноване на правилима под водством потпредседнице ПСОЕБС-а Гудрун Куглер уз учеснике: Мустафу Јазгана, ректора Универзитета Истанбул Билги, Џона Драмонда, шефа Одјела за трговинску политику Организације за економску сарадњу и развој, Бакута Чусупова, координатора ОЕБС-ових економских и еколошких активности и Азаја Гулијева, председника ПСОЕБС-овог Одбора за економске послове, науку, технологију и екологију.

Безбједност је много више од одсуства рата, а ОЕБС као организација је увелико допринијела томе у прошлости, нагласили су говорници, што потврђује и тродимензионалност саме организације, уз економију као важну и једну од њих. Све израженија конкуренција на пољу стратешких ресурса и нових технологија поткопава темеље отворене трговине засноване на правилима, рекао је Гулијев. Говорници су такође позвали на ревитализацију мултилатерализма и парламентарце на промовисање стратешке повезаности кроз инфраструктуру и енергетске коридоре како би се осигурала покретачка снага трговине у погледу безбједности и одрживог развоја.

Трећа сесија коју је предводио потпредседник ПСОЕБС-а Луис Граца потенцирала је питање људског достојанства, заштите живота, права те подршку породици и заједница, управо оних тема које подсећају парламентарце зашто се првенствено окупљају на оваквим догађајима, потцртао је Граца. Потпредседник је још једном истакао подршку и позвао на ослобађање три притворена службеника ОЕБС-а, што су снажно подржали и присутни чланови ПСОЕБС-а. Панелисти Сара Макрофт из Канцеларије УН-а за координирање хуманитарних питања, Паоло Марчи, УНИЦЕФ-ов представник у Турској и проф. Себнем Акцапара са Универзитета у Анкари нагласили су колективно дјеловање као окосницу рјешавања глобалних проблема који за прву посљедицу имају угрожавање (квалитета) људских живота те вредновање међународног хуманитарног права као нулти приоритет за успостављање равнотеже у овом погледу.

Конференција је затворена закључним обраћањима председника ПСОЕБС-а Переа Понса и генералног секретара Роберта Монтеле те шефа турске делегације у Парламентарној скупштини Организације Селамија Алтинока, а који су нагласили историјску улогу Турске на дипломатском пољу, потребу за оживљавањем духа сарадње који је и довео до стварања Организације за европску безбједност и сарадњу 1975. године те истакли нужност наставка међупарламентарног дијалога управо у овако изазовним временима када он нема алтернативу. Председник Понс је поново потцртао подршку Украјини као главни текући изазов с којим се Организација суочава. Кључно је да Парламентарна скупштина остане уједињена и предана помагању Украјини и заједничком раду на рјешавању наших изазова, закључио је Понс.

Припремио:

Одобрио:

Секретар Делегације
Делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у

Први замјеник председавајућег
Делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у

Тео Рогич

Албин Муслић

ДОСТАВИТИ:

- Колегијуму Дома народа Парламентарне скупштине БиХ
- Колегијуму Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ
- Колегијуму Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ
- члановима Делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у
- Комисији за спољне послове Представничког дома
- Комисији за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа
- Сектору за односе с јавношћу
- а/а